

Filippenzen 3: 1-9 HSV

“Gooi maar op de mesthoop, de strontbult....” . Zulke woorden staan er in onze Bijbel, het woord van God. Natuurlijk, we hebben het netjes weg vertaald, er staat in vs. 8 het woordje ‘vuiligheid’, maar dat is eigenlijk een beetje te netjes vertaald. Er staat stront, mest, zoiets. Laten we dat woordje maar gebruiken: mest. Paulus beschouwt in onze tekst iets als mest. En wat is dat dan? Waar heeft Paulus het over?

Niet over iets heel zondigs. Dat zouden we nog wel kunnen begrijpen. Als Paulus platvloerse, zondige dingen als rijp voor de mestbult beschouwt dan zouden we daar mee instemmen en er alle begrip voor hebben. Maar nee, daar heeft hij het nou net niet over. Weet je waar hij het over heeft? Over zijn geestelijke activiteiten in de Joodse godsdienst. Waarom trekt hij zo fel van leer?

Eerst maar even wat achtergrondinformatie. Ongetwijfeld weet u dat de geboorte van de wereldwijde kerk plaatsvond op de Pinksterdag in Jeruzalem. Zo ontstond er een nieuw fenomeen. Christelijke gemeenschappen, bestaande uit Joden en niet-Joden. Dat was ongekend in die tijd.

Soms ging dat heel goed, maar soms gaf dat ook wel de nodige strubbelingen. Want ga maar na, je bent een gelovige Jood, je hebt je hele leven de sabbat gehouden, koosjer voedsel gegeten, en als je een man bent, ben je besneden, allemaal belangrijke zaken die horen bij het geloof in de God van Israël. Je hebt trouw je offers gebracht en je hebt de Joodse feesten gehouden. Door middel van deze gebruiken onderscheiden de Joden zich van de andere volken. God zelf had deze instructies gegeven. Zo ben je apart gezet, geheiligd, als volk van God. Door deze gebruiken.

Als nu zo'n Joodse man tot geloof in de Here Jezus als Messias komt, dan blijven die zaken als de sabbat, besneden zijn en de voedselvoorschriften voor hem heel belangrijk. Die dingen horen voor een Jood bij het dienen van de God van Israël. En dat mag ook. Die dingen an sich zijn heus niet meteen rijp voor de mestbult geworden.

Maar wat gebeurt er dan als een niet-Jood tot geloof in de Here Jezus komt? Een niet-Jood houdt niet de sabbat, hij heeft gewoon zeven dagen in de week de winkel open. Ook niet de zondag, trouwens. Dat is pas van veel latere datum. Hij eet in feite alles wat bij de slager te koop is, rein en onrein voedsel, en hij is niet besneden.

Wat moet er nu van deze niet-Joodse-christenen verwacht worden? Moeten zij nu ook besneden worden? Moeten zij ook de sabbat gaan houden of hun eetgedrag aanpassen?

Deze vraag kwam ook op tafel in Handelingen 15. Een vergadering van de leiders van de gemeente in Jeruzalem. Tijdens die vergadering is onder leiding van de Heilige Geest besloten, zo staat er in Hd. 15:28, dat niet-Joodse-christenen niet aan de Joodse gebruiken hoeven mee te doen. En Paulus heeft zich daar dan ook altijd aan gehouden. Hij had geen enkel bezwaar tegen het feit dat de Joden zich aan de wet bleven houden nadat ze tot geloof in Christus waren gekomen. We lezen in Handelingen 16 dat Paulus Timotheüs heeft besneden ter wille van de Joden (vs. 3). Timotheüs had een Griekse vader en een Joodse moeder. En wie een Joodse moeder heeft wordt als Jood beschouwd.

Waarschijnlijk heeft Timotheus' Griekse vader de besnijdenis van Timotheüs eerst tegengehouden. Paulus besnijdt hem alsnog. Niet omdat dit nodig was voor het geloof of de redding van Timotheüs, maar omwille van zijn bediening als evangelist. Als besneden man zou hij veel beter in staat zijn om z'n Joodse volksgenoten te bereiken met het Evangelie. Paulus zegt ook dat hij zelf, om zijn volksgenoten voor Christus te winnen, zich aan de wet wil houden (1 Cor.9:20). De Jood een Jood, de Griek een Griek. Paulus besneet Timotheüs vanwege zijn half-Jood zijn, maar Titus, een andere helper van Paulus, die een Griek was en dus niet van Joodse afkomst, werd niet besneden, lezen we in Galaten 2:3. Daar was geen enkele reden toe. Titus was een Griek. En van Grieken wordt niet gevraagd dat zij zich aan deze Joodse gebruiken gaan houden na hun bekering. Het besluit om niet-Joden de Joodse gebruiken niet op te leggen werd echter niet door iedereen opgevolgd. Er waren Joodse predikers, de zogenaamde Judaïsten, die bleven verkondigen dat geloof in Christus alleen niet voldoende is. Zij meenden dat ook voor niet-Joden gold dat ze moeten voldoen aan de Joodse godsdienstige gebruiken. En het is tegen deze Judaïsten dat Paulus zich heftig verzet. Zij leggen hun niet-Joodse geloofsgenoten lasten op, die God zelf hen niet op legt. In de theologie van de Judaïsten is geloof in Christus niet voldoende, er komen de Joodse gebruiken bij. Pas als je daaraan voldaan hebt, dan kun je er pas echt bij horen. Voelt u aan dat hiermee het Evangelie in het geding is. Het Evangelie van alleen door genade, alleen door geloof, alleen door de Here Jezus Christus. En in dat kader, zegt Paulus dat alles wat deze Judaïsten zo belangrijk vinden wat hem betreft op de mestbult gegooid kan worden. De Joodse gebruiken zijn niet slecht, maar ze worden slecht zodra ze worden gezien als een toevoeging aan je redding. Dan is het offer van de Here Jezus niet meer voldoende. De Judaïsten zagen deze gebruiken als een soort plusje. Iets extra's waar ze trots op waren.

Als je dan toch graag zou willen opscheppen dan had Paulus meer dan wie dan ook om

over op te scheppen. Allemaal dingen waarvan hij zelf ook eerst dacht dat ze hem winst zouden opleveren bij God. Paulus was een rasechte Hebreëer. Dat wil zeggen dat zijn hele voorgeslacht zuiver Joods is. Hij is een Benjaminit. De stam Benjamin is de enige stam die samen met de stam Juda trouw bleef aan het koningshuis van David. Israëls eerste koning Saul was een Benjaminit. En Saulus is vast en zeker naar hem genoemd. Hij is besneden op de achtste dag volgens de voorschriften van de Joodse wet. Paulus was een Farizeeër. De partij die het meest strikt volgens de wetten van de Thora leefden. Naast de bijbel kenden de Farizeeën de zogenaamde overleveringen van de ouden, waarin heel precies is vastgelegd wat wel en niet mocht. In die overleveringen is vastgelegd wat wel en niet mocht op sabbat. Hoeveel meter je precies mocht lopen bijvoorbeeld. Ook was vastgelegd dat de tienden die je weggaf niet alleen voor je geld en voor de opbrengst van het land gelden, maar ook voor de dille en komijn, zeg maar de soepgroenten die in je moestuintje staan. Met al hun pietluttigheid meenden de Farizeeërs het heel serieus en ze dachten dat God daar wel heel blij mee zou zijn.

En hoewel Paulus uit Tarsus in Klein-Azië kwam had hij gestudeerd in Jeruzalem, bij Gamaliël nog wel, één van de grootste geleerden uit die tijd. Paulus zegt tegen die Judaïsten, dat hij een heleboel op zijn CV heeft staan dat hem plusjes zou opleveren. Als je dan toch vindt dat geloof in Christus niet voldoende is, dan heb ik heel wat plusjes in te brengen. Maar, zo zegt Paulus dan, al die dingen die jullie zo belangrijk vinden beschouw ik als drek, als mest.....want het kennen van de Here Jezus gaat dit alles te boven! Al die vrome gebruiken brengen je geen streep dichterbij de Here Jezus. Het gaat om Hem, om Hem alleen!

AMEN